

ניתוחים לעיצוב הגוף

משקל יתר הפך להיות בעיה בריאותית משמעותית, שכיחותו הולכת ועולה עם החמרה בשני העשורים האחרונים. בעיה זו משמעותית בעיקר בעולם המערבי "השבע". בארה"ב, כשני שלישי מהאוכלוסייה הינם בעלי משקל יתר (**Body Mass Index = BMI** מעל 26) או שמנים (**BMI** מעל 30) וכ-2.5% סובלים מהשמנת יתר חולנית קשה (**BMI** מעל 40). חמורה לא פחות היא העלייה הניכרת בהשמנה של ילדים ונוער (17% בארה"ב) שמעידה על עלייה נוספת צפויה בשכיחות השמנת היתר בשנים הבאות. יש המתארים את השמנת היתר כ"מגפה של המאה ה-21".

משקל יתר איננו רק סוגיה אסתטית או חברתית. עליה ב **BMI** כרוכה בעליה בהיארעות תחלואה כגון: תסמונות מטאבוליות (יתר לחץ-דם, יתר שומני הדם, סכרת), מחלות לב וכלי דם, תחלואה נשימתית, דום נשימה בשינה, מחלות שריר-שלד כגון אוסטאוארתריטיס ואף נמצאה כקשורה בשכיחות יתר לממאירות מסוגים שונים. הטיפול בהשמנת יתר הינו רב תחומי והוא כולל מעורבות רופא משפחה, תזונאי/ת, שינוי בהרגלי חיים כגון תזונה ופעילות גופנית. הולכים ומתרבים המקרים בהם השמנת היתר נמשכת למרות מאמצי טיפול שמרני, ולחולים להם משקל היתר מהווה בעיה בריאותית קיימת האפשרות לעבור ניתוח להרזיה (ניתוח בריאטרי). קיימות שיטות שונות להשגת המטרה, בדרגות שונות של פולשניות. ככלל, מטרת ניתוחים אלה להפחית את קיבולת הקיבה, להצר ולעכב את פינוי המזון מהקיבה ובכך לעודד תחושת מלאות ושובע, או ליצור מעקף לחלק מהמעיי ובכך להפחית ספיגת מזון.

ירידה מסיבית במשקל

לאחר ניתוח בריאטרי ניתן להשיג ירידה משמעותית במשקל. ירידה מסיבית במשקל (**Massive Weight Loss**) מוגדרת כירידה של לפחות 50% מהמשקל העודף. במקביל לירידה במשקל ולשיפור הבריאותי הנגזר מכך מופיעות בעיות אופייניות. אובדן עודף המשקל והנפח לא מלווים בירידה תואמת של עודפי העור, כך שנותרים עודפי עור ורפיון במקומות אופייניים: פנים, צוואר, חזה, בטן, גב, גפיים. כמו-כן, נוצרים אזורים בהם חסר נפח ביניהם בלחיים, בשדיים ובעכוזים. קפלי העור הרבים יוצרים בעיות היגינה, גירוי עור ופריחה, מקשים על פעילות ספורטיבית ויוצרים בעיה אסתטית קשה ודימוי גוף ירוד.

ניתוחים לעיצוב הגוף לאחר הרזיה ניכרת

ניתוחים לעיצוב הגוף כוללים מגוון טיפולים שמטרתם לשפר את מראה המטופל/ת וליצור חזות צעירה או נעימה יותר. ניתוחים אסתטיים שכאלה שכיחים מאד, ולא רק אצל מטופלים שירדו במשקל. בעזרת עיצוב הגוף מושגים שיפור המראה ואיכות חיים. גם הביטחון העצמי ודימוי גוף משתפרים.

ניתוחי עיצוב הגוף אינם חדשים - מה השתנה?

- כמות המנותחים גדלה ואף צפויה לעלות. ככל ש"מגיפת ההשמנה" גדלה, כמות המטופלים הנזקקים לניתוחי הרזייה גדלה, ובעקבותיה גדל מספר המטופלים שיכולים להיעזר בניתוח עיצוב הגוף.
- במנותחים אחר הרזייה קיצונית יש צורך בניתוחים נרחבים וממושכים יותר, ובד"כ מרובים יותר. באופן יחסי למורכבות ולמשך הניתוחים - כך עולה סכנת אובדן דם וסיכוני תחלואה אחר ניתוח.
- לעיתים קרובות, המנותח עדיין סובל מהשמנת יתר מסוימת, או מתחלואה אופיינית נלווית, שלא חלפה גם לאחר ההרזייה. ניתוחים לעיצוב הגוף כוללים מגוון טיפולים שמטרתם לשפר את מראה המטופל/ת וליצור חזות צעירה או נעימה יותר. כל אלה יוצרים שוני בקבוצת המנותחים הזו. נדרשת הערכה טרום ניתוחית ייחודית, התאמה של הניתוח או הניתוחים, מעקב אחר ניתוח הולם ומוכנות לזיהוי ולטיפול בסיבוכים ככל שיהיו. היות והירידה במשקל אחר ניתוח להרזייה נמשכת לאורך זמן, יש להמתין עד התייצבות המשקל טרם החלטה על ביצוע ניתוח לעיצוב הגוף, וככל האפשר – כשהמטופל קרוב למשקל היעד כדי שיישמרו תוצאות הניתוח.

ניתוחים

מגוון הניתוחים גדול. לעיתים קרובות המטופלים מבקשים שינוי באזורים שונים של הגוף. לרוב יידרשו מספר ניתוחים, ואנו מתחילים בתיקון בהתאם לאזור המפריע ביותר למנותח, ושתיקון שם צפוי להביא לשיפור הניכר ביותר. כאשר ניתן - יבוצע תיקון במספר אזורים בו זמנית. במרכז הרפואי שלנו, ניתוחים אלה מבוצעים בשיתוף פעולה של המחלקות לכירורגיה כללית וכירורגיה פלסטית.

שאיבת שומן

בניתוחי עיצוב הגוף לאחר הרזייה שאיבת השומן משמשת לרוב כפעולה משלימה, מעדנת, ולא כניתוח בפני עצמו.

ניתוחי שדיים

אצל נשים לאחר הרזייה ניכרת, בעיקר בגיל מבוגר יותר (מעל 40) יתכן עיוות ניכר: צניחה (פטוזיס) של השדיים המלווה בריקנות כך שנוצר מראה של שדיים שטוחים ונפולים. בעיה זו מטופלת בניתוח להרמת שדיים (Mastopexy) לעיתים, בשילוב של הוספת נפח בעזרת משתל סיליקון.

אצל גברים עודפי עור ושומן כחלק ממבנה הגוף השמן עשויים לגרום לחזה להראות דמוי שדי אישה – גניקומסטיה. לעיתים, כחלק משינויים הורמונאליים הקשורים לעודף רקמת שומן יש גם גדילה של רקמת השד עצמה ובכך מתווסף נפח. בעיה זו מטופלת בניתוחי תיקון גניקומסטיה. לרוב, עודפי נפח ניתן להסיר בשאיבה (כמו שמבוצעת בשאיבת שומן), ואת עודפי העור הנותרים, מסירים בכריתה. במקרים קשים יש צורך בניוד אזור הפטמה-עטרה למקום רצוי על בית החזה.

עיצוב זרועות / מתיחת זרועות

עודפי עור ורפיון עלולים ליצור קפל עור ניכר, הפרוס ככנף בין הזרוע ובית השחי. בהתאם לחומרת המצב, בניתוח התיקון Brachioplasty - נבצע כריתת עודפי העור בתבנית היוצרת צלקת המוגבלת לבית השחי(במקרים קלים) או לאורך הזרוע. לרוב, ניתן להצניע את הצלקת הארוכה בזרוע, ע"י מיקומה בשקע בין שרירי הזרוע הדו- ראשי והתלת ראשי.

עיצוב הבטן ועיצוב הגו התחתון

עודפי עור בגו, בעיקר בבטן, מהווים בעיה עיקרית במטופלים אחר הרזייה קיצונית. קיימות שיטות ניתוח שונות - בהתאם לאופי העיוות, בעיות אסתטיות ורפואיות נלוות.

מתיחת בטן - Abdominoplasty

בעזרת חתך בשיפולי הבטן מבוצעת הפרדה בין שכבת העור והשומן ובין שרירי דופן הבטן. עודפי העור מוסרים, כפי שנדרש, תוך מתיחת העור הנותר ליצירת מראה מהודק יותר של הבטן. לעיתים, נשלב בניתוח גם הידוק של שרירי הבטן בעזרת תפרים למעטפת השרירים. לרוב במטופלים אלה, הטבור מצוי במיקום נמוך מהרצוי ויש צורך לניידו ולמקמו סמוך למרכז הבטן. למרות שמדובר בניתוח גדול ונשארת צלקת ארוכה, הצלקות נחבאות, לרוב, בשיפולי הבטן וסביב הטבור ולא נראות גם בלבוש חשוף. במקרים בהם עודפי העור משמעותיים גם בצדי הגוף ובגב התחתון, מבוצע ניתוח דומה הכולל גם הפרדה ומתיחה היקפיים - **Belt Lipectomy**.

עיצוב עכוזים

אחר הרזייה ניכרת נותרים לרוב בעכוז עודפי עור, קפלים, ומראה שטוח וריק. לרוב, לשם שיפור יש צורך בהסרת עודפי עור בשילוב עם הוספת נפח. צלקות לאחר כריתת עודפי העור מתוכננות כך שיוסוו בגבול העליון או התחתון של קפלי העכוז. לשם הוספת נפח ניתן להשתמש במשתלי סיליקון שקיימים גם למטרה זו, אם כי השימוש בהם איננו שכיח. פעמים רבות ניתן להשתמש בעודפי עור ושומן שמתוכננים להסרה, ליצירת תוספת נפח לעכוזים. פעולה זו אפשרית בעיקר כאשר הניתוח מבוצע בשילוב עם מתיחת גב תחתון או ירכיים.

עיצוב ירכיים

לאחר הרזייה קיצונית העיוות העיקרי הוא עודפי עור, רפיון וקפלים, באזור הירכיים העיוות הנותר אחר הרזייה כולל לרוב גם עודף משמעותי של שומן בנוסף לרפיון העורי האמור. לטיפול באזור זה קיימות מספר שיטות למתיחה High-Lift. לרוב יש צורך, כאמור, בהסרת עודפי שומן נותרים כגון, על ידי שאיבת שומן. בדרך כלל, את עודפי העור נסיר תוך יצירת צלקת סמויה ככל הניתן באזור המפשעה או בירך הפנימית.

הרמת פנים / "מתיחת פנים וצוואר"

אובדן נפח וצניחת רקמות רכות בפנים אופייניים להזדקנות. תהליך דומה, מואץ, מתרחש לאחר הרזייה קיצונית. ניתוח מתיחת פנים בד"כ יבוצע אחרון בסדרת הניתוחים לעיצוב הגוף לאחר הרזייה. לרוב, בניתוחים אלה מבוצעת מתיחה מעלה בנייד שכבות עמוקות לעור - מעטפות שרירים, ובנוסף מוסרים עודפי עור ומהודק העור בפנים ובצוואר. גם כאן מדובר בניתוח נרחב, אך הצלקות נסתרות למדי - בקו הפאה, בשקע- במעבר בין הלחי לאוזן, ומאחורי האוזן ואל תוך השיער.